

Недоступен ни однин перевод.

9 сентябри соли 2018 ташкилоти террористӣ-экстремистии «Хизби нахзати исломӣ» (ТТЭ ХНИ) якҷоя бо се сохтори ғайримаъруф, аниктараш мачозӣ - Форуми озодаандешони Тоҷикистон, Харақати рушду ислохот, Анҷумани муҳочирони Осиёи Марказӣ дар Иттиҳоди Аврупо – оид ба ташкили ба ном Паймони миллии Тоҷикистон эълон намуданд. Сарвари он ба таври пешбинишуда роҳбари ТТЭ «ХНИ» М. Кабирӣ гардид. Дар зер мақолае, ки дар ин бора сомонӣ ЦентрАзия интишор кардааст, оварда мешавад.

Дар ин ҳама дoston бо зуҳури Паймони милли се ҳолат диққатро ҷалб мекунад.

Аввалан, далели ташкили сохтори нав, ки барои ҳалли мушкилоти дохили Тоҷикистон дар Варшаваи фарсахҳо аз Душанбе дур роҳандозӣ шудааст. Эътиқоди ба вучуд омадани чунин созмони сиёсӣ дар қаламрави кишварҳои ҳориҷӣ, бидуни иштироки ҳадамоти махсус имконпазир буданро танҳо шахси содалавҳи дур аз сиёсат ва бо фаъолияти мақомоти разведкавӣ ноошно қарда метавонад. Технологияҳое, ки аз ҷониби ҳадамоти махсуси ҳориҷӣ бар зидди давлатҳои мавриди алоқаи «муҳолифин дар таъбид» мавриди истифода қарор гирифтаанд, тӯли қарнҳо тақмил ёфта, дар замони муосири ҷангҳои гибридии амалан муқаммал гардидаанд.

Сониан, ҳайати муассисони Паймони милли дорои хусусияти ҳос мебошанд. Ба истиснои ТТЭ «ХНИ», ҳеҷ қадоме аз ин ташкилотҳо дорои қудрати воқеии сиёсӣ, пойгоҳи иҷтимоӣ набуда, ҳеҷ шиноҳте дар байни мардум надоранд. Дар воқеъ, шарикони зикршудаи ТТЭ «ХНИ» танҳо дар рӯи қоғаз вучуд дошта, ҳеҷ аҳамияти амалӣ надоранд ба ҷуз як саҳифаи намоиш барои ТТЭ «ХНИ».

Сеюм, яке аз вазифаҳои асосии Паймони милли «ҳифзи сохтори демократии ҳуқуқӣ ва дунявӣ дар Тоҷикистон, ташкил ва дастгирӣ намудани шароит барои ба ҳар як нафар додани ҳуқуқ ба озолии сухан, афкор, вичдон, ҷамъомад ва иттиҳодияҳо» ва ғ. мебошад. Ҳамаи ин дар асл ба мақсадҳо ва ҳадафҳои барномавии ТТЭ «ХНИ», ки тайи даҳсолаҳо ивазнашаванда боқӣ монда, қайҳо дар амалияи ҳуқуқ озмуда шудаанд-зӯран тағйир додани сохтори конститусионӣ, ташкили давлати исломӣ ва паҳн қардани низоми шариат дар Тоҷикистон, муҳолифат мекунанд.

Дар робита ба ин ба ёд овардан қофист, ки солҳои 1990-ум ба размандагонӣ «ХНИ»

муяссар гардид, ки барои муддати кӯтоҳе дар ноҳияҳои кӯхистони Тоҷикистон ҷумҳурии шахсӣ ташкил кунанд. Он ҳама даҳшатҳои дар он ҷойҳо рухдодаро собик узви ТТЭ «ХНИ» Иззатулло Саъдулло чунин тасвир намудааст: «Моҳи январӣ соли 1993, замоне ки минтакаи Рашт муваққатан тахти назорати ХНИТ қарор дошт, онҳо ба зудӣ давлати хурди худ- «Ҷумҳурии Исломии Гарм» ташкил намуда, дар он тибқи фаҳмишҳои нахзатиҳои экстремистии худ низоми исломӣ паҳн намуданд. Президенти ин давлати исломӣ аъзои шӯроӣ сиёсии ХНИТ Саъдидини Рустам, вазири дифоъ-қумондони золим Ризвон Садиров эълон гардиданд». Диккат диҳед, аввалин фармонҳои ин давлати худхонда инҳо буданд: «манъи аз ҳона баромадани занон», «дарозии риши мардон бояд на камтар аз чор ангушт бошад», «манъи ба мактаб рафтани духтарҳо», «даъвати хатмӣ ба хизмат, ду мучоҳидӣ аз ҳар як ҳона», «ба идоракунии ҷанговарон додани захираи маводи озукавории мардум-орд, асал, чорво, картошка, себ ва ғ.», «манъи мусиқӣ дар тӯйҳо» ва ғ.

Агар ин фармонҳои «давлати исломӣ»-и ХНИТ-ро бо фармонҳои халифаи ДОИШ муқоиса кунем, фарқе намерунанд... Ихтироӣ гайриодӣ нахзатиён дар Тоҷикистон, масалан «чалак-зиндон» ва «чалак-шиканча» бори дигар аз он шаходат медиҳад, ки ХНИТ ва ДОИШ-ҳарду як мафҳуманд. Ин ихтироӣ зиддибашари ХНИТ дар он ифода меёфт, ки нахзатиён одамонро дар ҷалақҳои оҳани аз об ва ё сӯзишворӣ холишуда нигоҳ медоштанд. Баъзан ба ҷалақҳои 1-2-тоннагӣ 8-10 нафарро партофта, онро бо кулф маҳкам мекарданд. Аз чунин маҳбас ғурехтан имкон надорад, дар бештари ҳолатҳо одамон ҳудашон ба оҳистагӣ аз гармӣ, нарасидани ҳаво ва бӯи гализ мефавтиданд. Зимистон дар чунин маҳбасҳо аз хуноқӣ вафот мекарданд. Тибқи манбаъҳои муътамад, аз чунин маҳбасҳо дар Чирғатол ва Тоҷикобод қумондонҳои машҳури ХНИТ, ҷун Шайхӣ Ёрибек, дар Нуробод- Мулло Абдулло, дар Роҳатӣ- Раҳмон «Гитлер» ва Мансур Муаккалов истифода мекарданд.

Ба ҳадафҳои эълоннамудаи Паймон – ҳимояи низоми демократӣ ва дунявӣ тавачҷуҳ карда, қоршиносон ошқор ишора мекунанд, ки «зери ин мақсадҳо имзо гузоштани ғумроҳони ТТЭ ХНИ-ро, ки роҳбарони онҳо барои ташкили ДОИШ ба Сурия фириастода шуда буданду ҳоло дар манотиқи бо Тоҷикистон ҳаммарзи Афғонистон ҷамъ шуда, интизори амали террористианд, тасаввур қардан ҳатто гайриимкон аст».

Бо ин андешаи қоршиносон наметавон муҳолифат қард, маҳсусан вақте ки аз таърихи навини Тоҷикистон ва нақши сӯзандаи ТТЭ ХНИ дар он огоҳ ҳастед. Дар чунин ҳолат ташкили Паймони миллии таҳрибқори омехта барои кӣ ва ҷӣ зарур буд?

Посуҳи ин савол сода ва дар як вақт мураккаб аст. Вақте ҳақиқат дар бораи қайҳо ба

лӯхтаке барои анчоми амалиёти ниҳодҳои махсуси хориҷӣ таъдир ёфтани ТТЭ ХНИ ошкор мешавад, посух ёфтан ба ин савол осон негардад. Мураккаб аст, чунки истифода аз ин лӯхтак мавҷудияти шароити муайянро таъсир менемояд, ки танҳо дар ин ҳолат ҳадамоти махсус ягон натиҷа ба даст меоранд.

Ин шартҳо бо омилҳои зиёд таъминанд. Аз ҷумла, риояи ҷиҳати намуди заҳирӣ дар ҷомеаи ғарбӣ, муаррифии ТТЭ ХНИ чун нерӯи созанда, бигзор дурӯғин бошад ҳам аз талаботи асосӣ небавад, ки дар шароити тағйирёбии вазъи геополитикӣ дар сатҳи байналмилалӣ ва минтақавӣ, барои қонунигардонии дастгирии сиёсӣ ва иқтисодии ТТЭ ХНИ муҳим шуморида мешавад.

Таъдир дар он аст, ки барои шуморидани ин омилҳо зарур аст, то таҳқиқоти алоҳидаи таҳлилӣ анҷом дода шавад, аммо дар пасманзари воқеиятҳои геополитикии зудтағйирёбанда натиҷаи таҳқиқот метавонад ҳоло мушаххас нагардида, қулла шавад.

Аммо новобаста ба ин, набояд фаромӯш кард, ки бо вучуди «меъёрҳои духӯра»-и дар Ғарб ҷорӣ, элитаи сиёсӣ зери фишори ҷомеа, дар самти қонунӣ гардонидани дастгирии ташкилотҳои террористӣ ба душвории дучор шудаанд. Сабаби номуваффақии кӯшишҳои ба ҷомеаи ҷаҳонӣ ҳамчун «муҳолифони сиёсии бечора» муаррифӣ кардани ТТЭ ХНИ аз ин ҷо маншаъ мегирад.

Аммо дар таърихи навини Тоҷикистон ТТЭ ХНИ солҳои 1990-ум бо содир кардани ҷиҳатҳои террористӣ, ки дар садҳо ҷилд парвандаи ҷиҳатӣ ба ҳазорҳо далели шайъӣ нухуфтааст, номи худро пурра сиёҳ кард. Хар қадаре, ки хоҷаҳои хориҷӣ ва маблағгузорони ТТЭ ХНИ кӯшиш кунанд ҳам, ин воқеияти таърихиро инкор кардан ё нодида гирифтани ғайриимкон аст.

Таъдир мушоҳида мешавад, дар ин замина лоиҳае бо номи «Паймони миллии Тоҷикистон» таъдир шуд. Пас аз баҳогузориҳои шароити ҷомеашинос Акрам Курбонов дуруст таъкид мекунад, ки «суҳанронии баландпарвоз дар бораи ин Паймон, изҳорот дар бораи ҳадафҳои он манзари зебое беш нест. Ҳақиқат ин аст, ки имкониятҳои воқеии онҳо танҳо ба таҳқиқи фаъолияти мақомоти Тоҷикистон ва раҳтумсозии ҷаҳзи иҷтимоӣ мерасад. Маҳз ин самти фаъолиятро роҳбари ТТЭ ХНИ (дар як вақт роҳбари паймони миллии ҳам ҳаст - муаллиф) М. Кабирӣ барои пайравони худ афзалиятнок маънидод намуд: «Вазифаи асосии мо - ба мардуми тоҷик фаҳмонидани он аст, ки барои беҳтар шудани вазъият ҷӣ бояд кард... Таваҷҷути ВАО ва шабақаҳои иҷтимоӣ ин имконпазир

аст. Мо каблан ҳам бо ин қор машғул будем, аммо пароканда ва бе барномаи мушаххас. Паймони миллӣ максад дорад, ки ҳамаи захираҳои хизб ва ғуруҳхоро барои васеъ кардани доираи фаъолияти иттилоотӣ истифода кунад... Холо ин ягона роҳи самараноки таъсиррасонӣ ба вазъи давлат аст. Аввал бояд мардумро аз муҳосираи иттилоотӣ раҳо кард, дар ин ҳолат онҳо ба мубориза барои ҳукуки худ омода мешаванд».

Ба ҳамин тартиб Кабирӣ М. рӯйро ба изҳор мекунад, ки Паймон бо макседи пуршиддат намудани вазъи иҷтимоии ҷомеа, барҳам задани суботу амният дар мамлакат, таҳрифу бадном кардани фаъолияти мақомоти давлатии Тоҷикистон дар фазои иттилоотии ҷаҳон, омода намудани замина барои ҷалби шаҳрвандон ва истифода намудани онҳо дар фаъолияти террористӣ ба қоркарди идеологии мафкураи шаҳрвандони Тоҷикистон машғул мешавад.

Самти интиҳобнамудаи стратегияи иттилоотӣ ва ҳадафҳои низоми он бараъло маълум буда, дар поре аз суҳбатони Кабирӣ М. оид ба омодагии Паймон баҳри ба мардуми Тоҷикистон пешниҳод намудани роҳи ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ-сиёсӣ нишон дода шудааст.

Иқрори Кабирӣ М. худ гувоҳӣ медиҳад, ки барҳам додани соҳти конститусионӣ ҳадаф, муҳтаво ва муҳаррики аслии Паймон мебошад».

Ҳамин тавр, Паймони миллӣ – ТТЭ ХНИ аст, ки зерини номи нав меҳодад фаъолиятҳои террористии худ ва ҷинойтҳои содирнамудаашро ҷинойт намояд. Аммо бояд дар хотир дошт, ки бо иваз кардани номи худ ТТЭ ХНИ ҳадафҳои ҷинойтӣ ва алоқаш бо ташкилотҳои террористии байналмилалӣ тағйир надиҳааст.

Маҳз аз ин сабаб қоршиносон таъкид мекунанд, ки «бозии элитаи сиёсии ғарбӣ бо ТТЭ ХНИ ва дар заминаи он ташкили созмони нав, мисли «Паймони миллӣ» метавонад натиҷаи ноустувор ва ё баръакс ба бор оварад. Дар низои террористони ТТЭ ХНИ-и бо пули андозсупорандагони давлатҳои ғарбӣ ташаккул ёфта, ҳар лаҳза метавонанд аз зерини назорат ҳориҷ шаванд ва мили силоҳро сӯйи ҳоҷагони худ ғардонанд, ки назирашро аз таърихи амалиёти ҷинойтии мақомоти махсус мушоҳида қардан мумкин аст. Дар ин ҳолат «ТТЭ ХНИ ба ҳор ё зиребае дар дили Аврупо табдил меёбад, ки ҳалосӣ аз он қори душвор ҳоҳад буд».

Нодида гирифтани акидаи вокеъбинона баёнкардаи коршинос гайриимкон аст. Инро таърих собит кардааст.

Алексей АЛЕШИН,

узви ташкилоти чамъиятӣ оид ба

химояи ҳукуки инсон «Law and People»

Сарчашма: ЦентрАзия